

turfroute

historische wandeling

Wij zijn trots op onze geschiedenis en voelen een grote verantwoordelijkheid voor de toekomst

Oorsprong van Griendtsveen AG gaat terug naar 1853, het jaar waarin Jan van de Griendt met grootschalige veenwinning in de Peel begon. Toen was turf een belangrijke brandstof, nu een belangrijke grondstof voor potgrond en dekaarde en daarmee belangrijk voor de tuinbouw en champignonindustrie.

Griendtsveen AG is actief in Duitsland, Zweden en Rusland met grootschalige vervening en potgrondproductie.

Griendtsveen AG | www.griendtsveen.de | info@griendtsveen.de

AT THE FOUNDATION OF GROWTH

Bij BVB Substrates zijn we er van overtuigd dat alleen een optimale basis garant staat voor een gezonde groei. Elke dag zorgen wij dan ook voor de productie en levering van die optimale basis: het substraat.

Met onze kennis, ervaring en moderne productiefaciliteiten zijn wij een betrouwbare leverancier voor kwekers in binnen- en buitenland.

BVB-SUBSTRATES.NL

Welkom in Griendtsveen!

Een nog jong dorp, maar met een bijzonder markante geschiedenis. Een geschiedenis die -hoe kort geleden ook- inmiddels door de tijd lijkt te zijn ingehaald en zelfs werd weggevaagd. Geïnspireerd door het jubileumjaar Horst aan de Maas 800, waarbij alle dorpen van deze gemeente hun geschiedenis boven halen, hebben inwoners van Griendtsveen dat met hún geschiedenis gedaan.

Heel veel foto's zijn afgestoft en tegen het licht gehouden. Het resultaat daarvan ziet u nu terug in een historische fotoroute, die verteld over de bizarre grootsheid van weleer, over de geschiedenis van de turfwinning, van dit dorp en van de Deurnese Peel.

Deze fotoroute voert u door zowel het heden als het verleden; de tijd rond 1900, over de grens van twee provincies door de mooiste plekken van de Peel.

Een speciaal woord van dank aan Euroveen BVB Substrates en aan de werkgroep die dit project in Griendtsveen heeft kunnen realiseren.

De turfroute gaat door het veengebied van Griendtsveen en Deurne en de volledige wandeling is in totaal iets meer dan 12 km.

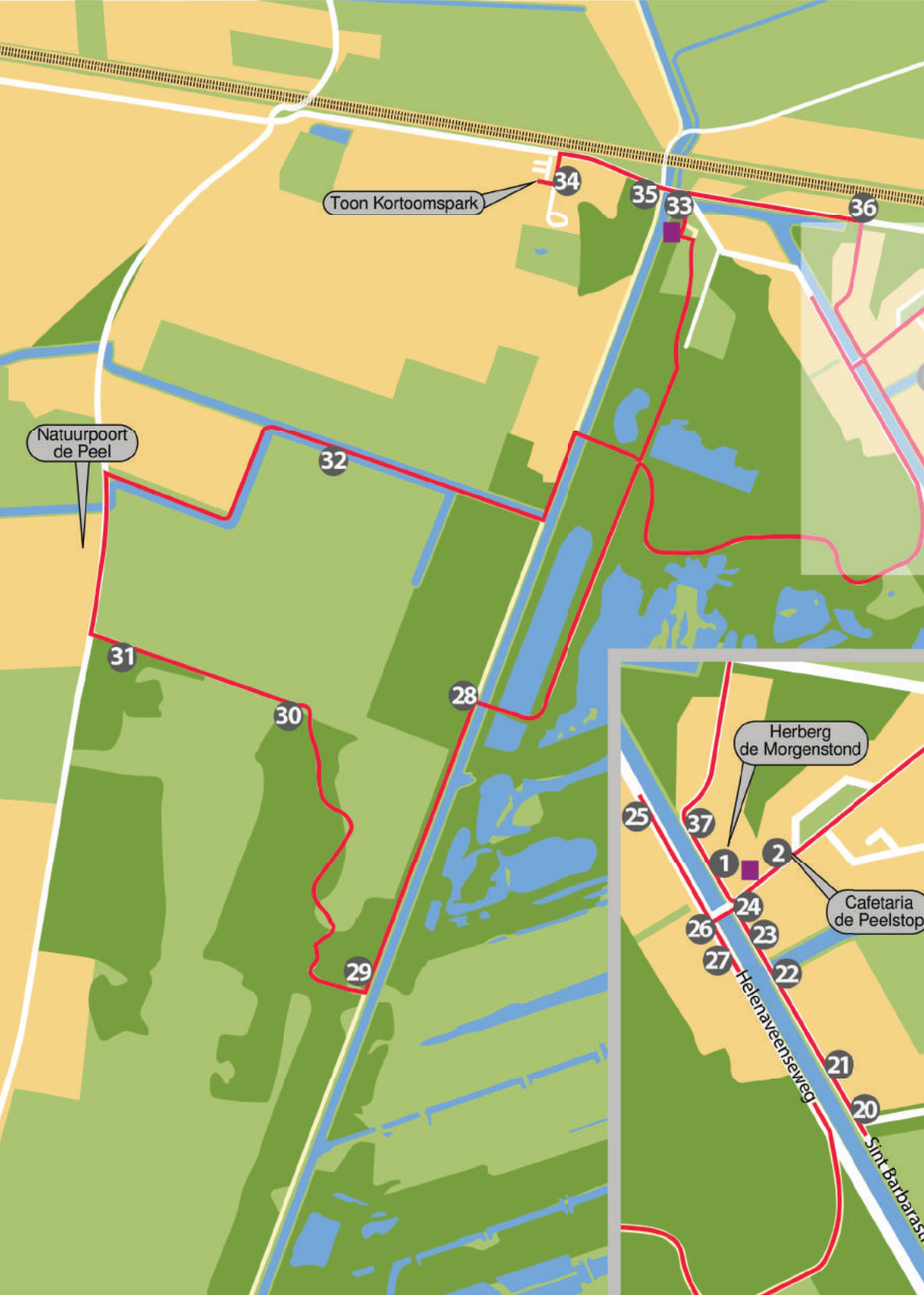
Bij de kerk aangekomen, kunt u kiezen om alleen de lus door het dorp te maken: zo'n 6 km, of door te lopen over de paden door de ruige Peel.

De afstand hiervan bedraagt ook zo'n 6 km. In principe kan de route starten waar u maar wilt; volg gewoon de nummers en u komt overal langs.

- 1 Het café en de winkel aan de Helenavaart, gebouwd in 1889. De winkel was van de EDAH. Links is nog de draaibrug in de vaart te zien. Het café heet nu "Herberg De Morgenstond".
- 2 De Sint-Barbara kerk aan de Helenavaart. Er lag nog geen brug over het kanaal.

Aan uw linkerhand ziet u enkele meters verder het borstbeeld van Jozef van de Griendt, de stichter van Griendtsveen.
- 3 Villa Erica, bestemd voor het hogere personeel van firma Van de Griendt. Rechts een pomp waar bewoners water haalden voor huishoudelijk gebruik. De pompen stonden op diverse plaatsen in Griendtsveen. Ze werden gebouwd in 1901.
- 4 Een foto vanaf de brug aan de Ericaweg. Villa Sphagnum is hier nog duidelijk te zien.
- 5 Pomp en de elektramast op het pleintje op de kruising van de Apostelweg en Lavendellaan. De bakkerij annex kruidenierswinkel links en rechts daarvan de slagerij. Alle inwoners waren verplicht daar al hun inkopen te doen. Gebouwd in 1901.
- 6 Opslagloods voor landbouwmachines van de firma Van der Griendt aan de Apostelweg.
- 7 Een overzicht, vanaf de brug bij het kanaal aan de Apostelweg, van de turfstrooiselfabrieken. Links staat een gebouw waarin een generator stond voor de opwekking van elektriciteit voor de fabrieken, het kantoor en de 12 Apostelen huizen.
- 8 De werf voor het repareren en onderhoud van schepen van maatschappij Van de Griendt. De loods links op de foto werd de akenloods genoemd. Deze werf lag recht tegenover de turfstrooisel fabriek.
- 9 Een plaatje van de turfstrooiselfabrieken gezien vanaf de brug bij de Apostelweg. Ook zijn hier nog duidelijk de aken te zien waarin de turf over het kanaal werd vervoerd.
- 10 Het kantoor bij de rond 1900 gebouwde turfstrooiselfabrieken.

- Aan de rechterkant het loket waar de arbeiders op zaterdag hun wekelijks verdiend salaris op kwamen halen.
- 11 Laadplaats voor spoorwagens bij de turfstrooiselfabriek. De rails liepen van daar naar het rangeerterrein bij het station waar de aansluiting was op de spoorlijn van Eindhoven naar Venlo.
 - 12 Een overzichtelijke foto van de wagons voor het vervoeren van turfstrooisel per spoor. Deze wagons werden eenmaal geladen naar het rangeerterrein bij station Helenaveen gebracht.
 - 13 Een vrachtwagen van de firma Jan Daniëls uit Deurne die het vervoer van turfstrooisel over de weg verzorgde.
 - 14 Deze turfstrooiselfabrieken zijn gebouwd tussen 1900 en 1901. De loods aan de rechterzijde van de fabrieken werd na de tweede wereldoorlog gebruikt als stalling voor dorsmachines. Na de turfwinning is de familie Van de Griendt verder gegaan met landbouw in het gebied en dan hoofdzakelijk door het verbouwen van graan.
 - 15 De noordkant van de Kanaalweg. Hier stonden lang geleden arbeiderswoningen. Een aantal van deze woningen staan er nog maar verreweg de meesten zijn afgebroken. Ook langs de Lavendellaan werden verschillende van deze huizen afgebroken.
 - 16 Deze brug lag bij het Kruis waar Kanaalweg en de Lavendellaan bij elkaar uitkwamen. De brug was bestemd voor voetgangers en fietsers. Nu ligt er een dam.
 - 17 Dit rijtje woningen, in die tijd de Nieuwe Kazerne genoemd, werd gebouwd omstreeks 1900. De woningen werden niet lang bewoond vanwege hun slechte staat. Ze waren daarna nog in gebruik als opslagplaatsen.
 - 18 Het schaftlokaal aan de Lavendellaan. De naam zegt al wat er gebeurde. De arbeiders konden er ook overnachten.
 - 19 De boog aan de zuidkant van de villa Sphagnum in de richting van het kanaal. Hier kon de familie Van de Griendt rustig heen en weer wandelen, in alle rust.
 - 20 Villa Sphagnum werd gebouwd voor Eduard van de Griendt in de jaren 1897-1900. De villa ligt op een landgoed van negen hectare. Toen de familie van de Griendt uit Griendtsveen vertrok is de villa gekocht door Jan Beckers, de fabrikant van de frikandellen.

Toon Kortoomspark

Natuurpoort de Peel

Herberg de Morgenstond

Cafetaria de Peelstop

Helenaveenseweg

Sint-Barbaraweg

34

35

33

36

32

31

30

28

29

25

37

1

2

24

26

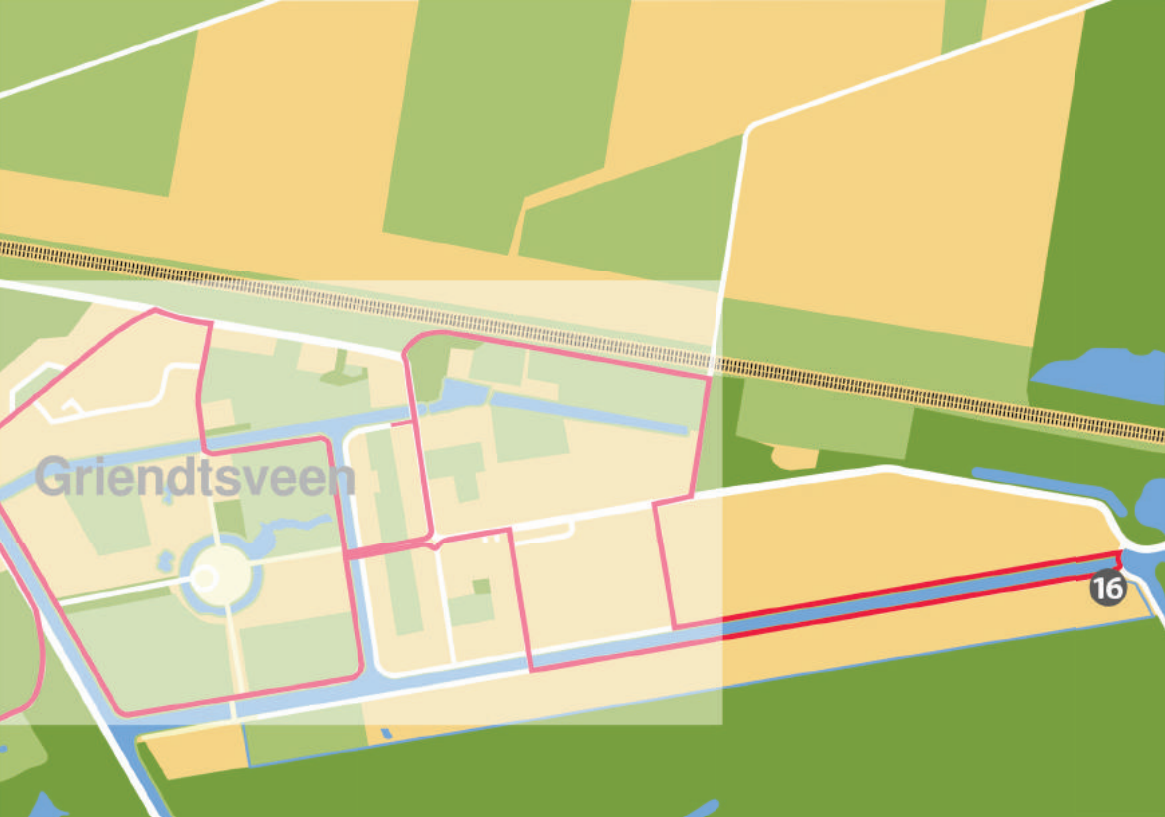
23

27

22

21

20

- 21 De Marechausseekazerne aan de Helenavaart. Hier woonden de agenten die orde moesten bewaren in Griendtsveen en de omgeving. Dit zijn nu drie aan elkaar liggende huizen. Het zijn de laatste woningen in Griendtsveen in de richting van Helenaveen. Gebouwd in 1893.
- 22 Het nu nog bestaande klooster aan de overzijde van de Helenavaart. Het werd ook gebruikt als ziekenhuis en werd bewoond door nonnen. Rechts naast het klooster is de school te zien. Dit was toen een meisjesschool waar de zusters les gaven. Gebouwd in 1903.
- 23 Het postkantoor aan de Helenavaart. Dit gebouw staat er nog steeds. Rechts is hier een gedeelte van de oude turfstrooiselfabriek nog zichtbaar.
- 24 Nadat er geen schepen meer gebruikt werden voor het vervoer van turf werd deze houten brug aangelegd. Het gebouw op de foto is het postkantoor.
- 25 Een overzicht van de gebouwen aan de Helenavaart. Van links naar rechts het kantoor, de EDAHwinkel, het café, de opslagloods en daarnaast de oude turfstrooiselfabriek. Een gedeelte van dit gebouw staat er nog.
- 26 Uitzicht vanaf de houten brug bij de kerk naar de weg die nu de Pastoor Hendriksstraat heet. In het midden rechts staat nog een kazemat uit de Tweede Wereldoorlog. Nu ziet de straat er heel anders uit.
- 27 Afbeelding van de Sint-Barbara kerk en de pastorie. De kerk en de pastorie werden gebouwd in 1895.
- 28 Er was sprake van zeer grote rivaliteit, tussen Van de Griendt van Maatschappij Helenaveen en het Gemeentelijk Veenbedrijf van de gemeente Deurne. Van de Griendt weigerde zijn eigen kanaal (de Helenavaart) in medegebruik te geven en dwong de gemeente zelf vanaf 1876 dit Kanaal van Deurne te laten graven. Hieraan dankt de Peel zowel de bajonetbocht in de Helenavaart als deze twee parallelle kanalen, op enkele honderden meters van elkaar.
- 29 Enkele honderden meters verderop stond langs het kanaal, in de tijd van de turfwinning, de Mussenkeet. De keten waren optrekjes, gebouwd door turfstekers of door andere gebruikers van de Peel. De Mussenkeet was (zelfs nog

- tot in de jaren '50 van de vorige eeuw) het vaste vertrekpunt bij de publieke verpachting van de peelveldjes door de notaris. De opmerkelijke naam is waarschijnlijk een verbastering van "de Musch z'n keet".
- 30 Niet alleen turfmaatschappijen groeven in de Peel turf af, ook "gewone" inwoners van Deurne pachtten (of kochten) vaak zelf een eigen veldje. Door daar enkele weken hard te werken kon een gezin een jaar lang voor een betaalbare prijs stoken en koken.
- 31 Geschiedkundigen deden in de jaren zestig van de vorige eeuw verschillende belangwekkende vondsten in de Deurnsche Peel. Vuurstenen pijlpunten, bijlen en aardewerk van rendierjagers uit het Tjonger- of Federmesser-tijdperk, duiden erop dat 10.000 jaar geleden al mensen over de hoger gelegen zandruggen door de Peel trokken.
- 32 Aan de randen van de Peel, bestond het landschap meer uit heidevelden dan uit dikke lagen veengrond. Daar namen organisaties als de Grontmij en Heidemij na de grootschalige turfwinning de ontginning ten behoeve van de landbouw op zich. Door de drassige bodem moest zwaar materieel gebruikt worden.
- 33 De draaibare spoorbrug over het kanaal. Hierdoor konden de (turf)schepen voorbij het spoor varen.
- 34 In 1919 werd Wouter Kortooms benoemd tot directeur van de Deurnese turfstrooiselfabriek. De familie Kortooms nam haar intrek in de directeurswoning en heeft hier gewoond tot die bezet werd door het Duitse leger. De woning werd gebruikt als hoofdkwartier. Bij de terugtrekking uit de Peel, eind september 1944, heeft het Duitse leger de woning in brand gestoken.
- 35 Deze Deurnese Turfstrooiselfabriek werd in 1869 gebouwd. In de oorlog, september 1944, is de fabriek compleet verwoest. De restanten ervan zijn nu weer zichtbaar gemaakt door het Toon Kortooms Park.
- 36 Station Helenaveen met haar personeel. Het station is zo genoemd omdat tijdens de bouw ervan het dorp Griendtsveen nog niet bestond. Helenaveen werd gesticht door Jan van de Griendt en werd vernoemd naar zijn tweede vrouw, Helena Panis.
- 37 De draaibrug in het kanaal tegenover de Oude Kazerne. De kazerne werd ook wel "De Acht Zaligheden" genoemd.

Historie.

Het Peeldorp Griendtsveen behoort tot de Gemeente Horst aan de Maas en is een beschermd dorpsgezicht met 20 rijksmonumenten.

Dwars door het moerassige land van stilte en eenzaamheid “de Peel“, werd in 1866 een spoorlijn aangelegd en omstreeks 1880 werd er een station gebouwd: Halte Helenaveen. Het was toen het op één na drukste goederenstation van Nederland. In 1944 werd het volledi verwoest.

Jan van de Griendt (1804-1882) was in 1853 één van de oprichters van de “Maatschappij tot ontginning en verving van de Peel“, wat later omgedoopt werd tot “Maatschappij Helenaveen“. Hij stichtte het dorp Helenaveen.

Zijn zoons Jozef en Eduard, die daarna de peelontginningen hebben voortgezet, stichtten in 1885 het dorp Griendtsveen. Eduard gaf in 1895 opdracht om een kerk en een pastorie te bouwen.

Kort na 1900 werden de meeste huizen en fabrieken van Griendtsveen gebouwd, veelal naar ontwerp van architect Louis Kooken (1867-1940), de gemeentearchitect van Eindhoven.

Vele jaren lang was er volop activiteit in de Peel. In Griendtsveen was de vreemde situatie ontstaan dat praktisch het gehele dorp eigendom was van maar één maatschappij: de N.V. Maatschappij Van de Griendt's Land-Exploitatie. Pas in het jaar 1956 kwam hieraan een einde door een overeenkomst van de maatschappij met de gemeente Horst. Daarmee kwam ook een einde aan de honderd jaar durende verving van de Peel (van 1855 tot 1956) door de familie Van de Griendt.

Tegenwoordig is dit Griendtsveen een geliefde plaats voor wandelaars en fietsers, die er volop genieten van de schoonheid van het dorp en de ruige natuur en de rust van de Peel.

Beleef het in het Toon Kortooms Park!

Bezoek het museum
Loop het blotevoetenpad
Geniet van het eten & drinken

Griendtsveenseweg 80 Deurne 0493-529590 www.toonkortoomspark.nl

Gezellig uit in Griendtsveen

Natuurpoort De Peel

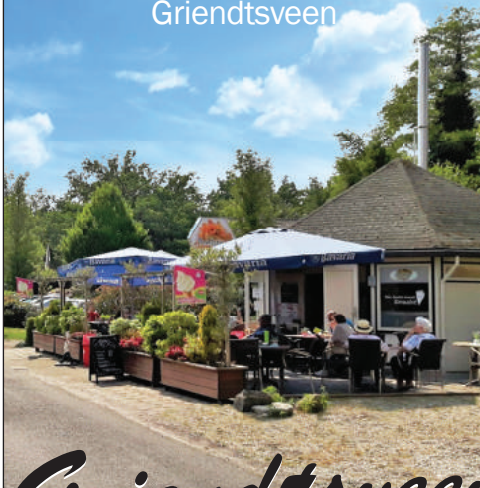
 Genieten...

Leeqveld 8a 5753SG Deurne
0493-745008
info@natuurpoortdepeel.nl
www.natuurpoortdepeel.nl

Cafetaria de Peelstop

Pastoor Hendrikstraat 50
Griendtsveen

HERBERG SINDS 1987
DE MORGENSTOND

St Barbarastraat 35
5766 PC Griendtsveen
T. 0493-529251
info@herbergdemorgenstond.nl
www.herbergdemorgenstond.nl

*Juist omdat het er zo gewoon is,
is deze plek zo markant...*

